

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Til min Ven Christian Molbech

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Til min Ven Christian Molbech", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 449. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1813_206-txt-shoot-idm103/facsimile.pdf (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Nyeste
Schilderie af Kjøbenhavn.

Tiende Aargang. No. 29.

Udgivet og forlagt af Boghandler E. Seldin.

Lørdagen den 10 April 1813.

Til min Vin Christian Molbech.

(Aaledning af Kjøbenhavns Schilderie No. 18.)

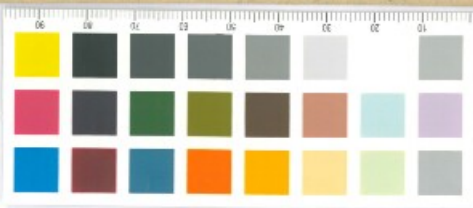
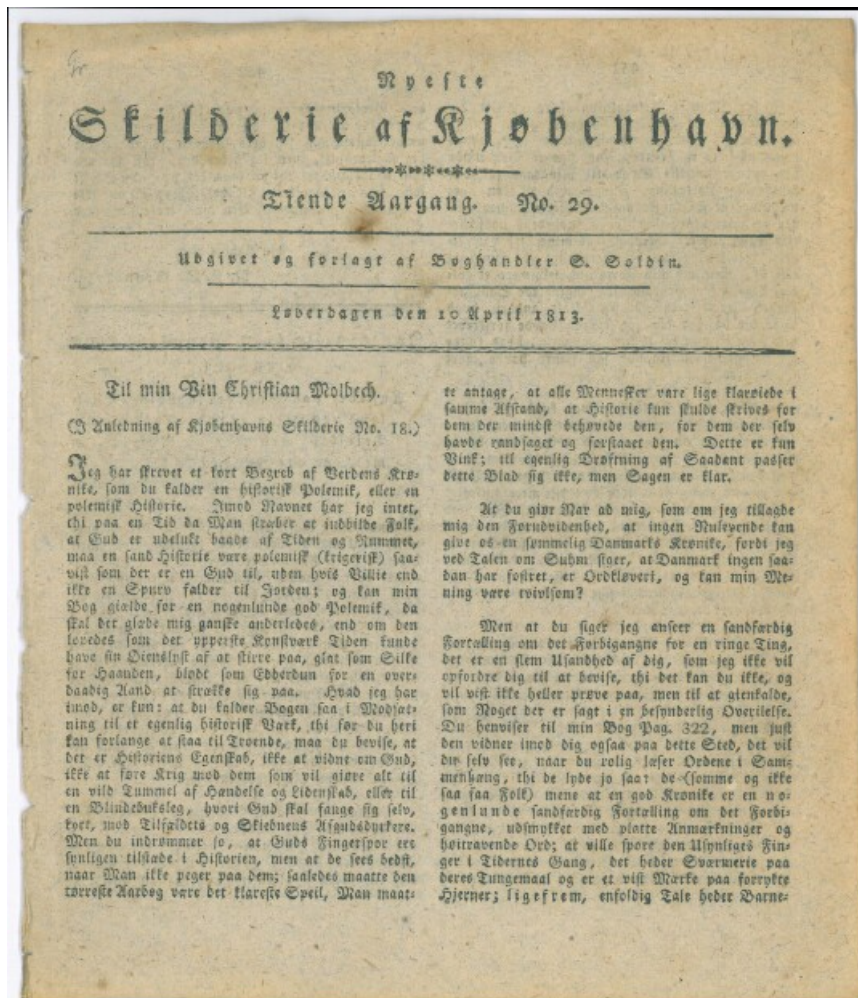
Jeg har skrevet et kort Begreb af Verdens Krønike, som du kalder en historisk Polemik, eller en polemisk Historie. Imod Naadnet har jeg inter, thi paa en Tid da Man skræber et indbitte Folk, at Gud er udelukt baade af Tiden og Rummet, maa en sand Historie være polemisk (krigerisk) saavidt som der er en Gud til, uden hvis Villie end ikke en Spurve falder til Jorden; og kan min Bog gjælde for en nogenlunde god Polemik, da skal det glæde mig ganske anderledes, end om den levedes som det ypperste Kunstværk Tiden kunde have sin Dienslyst af at sige paa, glæd som Silke for Haanden, blødt som Edderum for en oversdaadig Rand, at strække sig paa. Hvad jeg har imod, er kun: at du kalder Bogen saa i Modsetning til et egentlig historisk Værk, thi for du heri kan forlange at saa til Trossende, maa du bevise, at der er Historiens Egenkab, ikke at vidne om Gud, ikke at føre Krig med dem som vil give alt til en vild Lummel af Handelse og Lidenskab, eller til en Blindbuletæg, hvort Gud skal fange sig selv, fort, med Tilgængelighed og Skedneus Afslutningsere. Men du indrømmer jo, at Guds Fingerspor ere spaltigen tilskade i Historien, men at de sees bedst, naar Man ikke peger paa dem; saaledes maatte den tørreste Kærbog være det klarest Speil, Man maatte

et antage, at alle Mennesker være lige klævede i samme Aftand, at Historie kun skulde Krives for dem der mindst behøvede den, for dem der selv havde raadsoget og forstaaet den. Dette er kun Vink; til egentlig Dørfning af Saadent passer dette Blad sig ikke, men Sagen er klar.

At du giver Mar ad mig, som om jeg tilklogde mig den Herindsidenhed, at ingen Misløvende kan give os en summelig Danmarks Krønike, serdi jeg ved Talsen om Gudm sner, at Danmark ingen saadan har fortræ, er Ordskløveri, og kan min Mening være tvivlsom?

Men at du siger jeg ønsker en sandferdig Fortælling om det forbigangne for en ringe Ting, det er en stem Mandhed af dig, som jeg ikke vil erfordre dig til at bevise, thi det kan du ikke, og vil vist ikke heller prøve paa, men til at atenholde, som Noget det er sagt i en besværlig Overlelse. Du henviser til min Bog Pag. 322, men just den vidner imod dig ogsaa paa dette Sted, det vil du selv see, naar du rolig læser Ordene i Sammenhang; thi de lyde jo saa: de (komme og ikke saa saa folk) mene at en god Krønike er en nogenlunde sandferdig Fortælling om det forbigangne, udsmykket med plette Anmærkninger og høitragende Ord; at ville spore den Ulykkelige Fingert i Tidernes Gang, det heber Sværmerie paa deres Tungemaal og er et vist Mærke paa forrykte Hjerne; sig frem, enfoldig Tale heber Varne-

maal, som Man i Betragtning af de uoplyste Ti-
der, kan tilgive Herodes, Smerre og de Hellige
Eskibentene, men Angon uundselde. Jeg synes
rigtig at knap en Fiende, end lig en Ven kunde
her opdage mindste Spor til Ringearer for den
sandfærdige Fortælling, eller Grund til den for-
modning, at jeg kanse ansaa de gamle Anmærkin-
ger og høitværende Ord for Sandhedens uadskil-
lige Følgesvende. Men, for at mine Ord vare li-
ge saa tvivlsomme som de ere tydelige, da kunde jo
ikke de, men ene min Fortælling selv vare et oph-
digt Beviis for, hvorvidt jeg ringearede Sandfæ-
dighed eller ikke, thi har jeg fortalt sandt, hvad
vilde det da sige om jeg rettedes havde forskrevet
mig; og er min Fortælling løgnagtig, hvad kunde
det da hjælpe om jeg nok saa smukt havde lovet
Sandfærdighed.

Men, kiære Nolsch! hvad kunde da forklæ-
tte dig saa saare, at du glemte at lase eer, ja at
du glemte at du i mere end 4 Aar har kendt
mig som et, paa menneskelig Viis sandfærdigt Men-
neske, eller kiender du mig for en Kongens Ven?
det maatte rigtig nok, som et vidste mere om mig,
end at du var min Ven, let falde paa. Jeg veed
hvad der har forbitret dig saa saare, og det smær-
ter mig mere end helt Vesten, men saalænge du
liver, vil jeg ogsaa tie, og det vilde bedrøve mig,
om du nøder mig til for alle disse fremmede, til-
dels ukjendte Ansigter at sige dig, hvad min Døds
Drøbe er i dine Dine.

Nolsch! lad ikke det Nørværende bygge over
det Fordigangne og vend ikke det Tilkomende
Nøggen! Vi sødtes, vi sødtes, vi sødtes, da spør-
ges ei, om vi sandede Haandklap og klæde glim-
rende Døbler, men om vi tænkte og talte og van-
dede som for den alvidende Guds Nafn. Han
er Heren, vi ere Tro, kan levende naare Hans
Haand opsløder os. Han er Hellig, vi ere Sønders,
og Hans Dæmberighed det eneste Nafn som kan
holde i den store Storm; give Gud i at disse Sand-
heder maaske end og dybt og kæftigt vandre i Hjer-
ter, at vi stirre paa dem med stædig Biet da siger
der ikke fort, om det lod, som vi adskiltes vidt fra
hverandre, snart skulle Hjertene længes og ledes
og mødes, men i al Fald forenes, naar Verden og

dens Bestoring forgaar, naar sin Tro, Haab og
Kjærlighed blive ved det er satte, og gid det
voode sidste Gang jeg greb Penum for at kisse
dig saaledes til, men jeg bider dig, rør ikke ved
min Døds Hjerte! thi da maas det paa min Skrifte-
lade, som jeg var i din Fiende, enddog du vist ikke
i Verden skal stude en Ven mere trofast end med
Guds Hjelp

din Stadige Ven

N. F. S. Grundtvig.

Jagttagelse over Venus og dens Drabant.

Afskrevet paa Gunderslevholm i Sjæl-
land ved Hjælp af et tre Fods Speil-
Teleskop, ved reen og kystri Him-
mel, den 6te Junii 1761.

Blandt dem, som interessere sig for det astron-
omiske Studium, er det udfem bekendt, hvor uhel-
dige de fleste Astronomer vare ved deres Obser-
vationer over Venus's Gjennemgang igjennem Solen
d. 6 Junii 1761, da den skulde Lyse næsten al-
levogne tilintetgjorde deres Bestræbelser. Men i
det vi savne de forerige Erfaringer, som under
heldigere Omstændigheder vilde bleven Kræften
af saa mange udmærkede Lærdes forenede Bestre-
belse, vil det vel ikke vare Astronomiens Efter-
svelforment at underrettes om en Observation, som
deniæltes Dag blev anstillet ved reen og kystri Him-
mel. Til de forerige Astronomer overlades det at
bedømme de Resultater, jeg har troet at kunne ud-
lede af min Jagttagelse, eller at udtale sig. For
Observationens Rigtighed indseer jeg.

Naar engang min Erfaring af Efterverdenens
Kjæftes, som jeg haaber, da vilde jeg, at man
skulde kunne sige: "denne Observation har en dansk
Mand først gjort"; og denne Tante har bevoget
mig til, inden jeg betaler Naturen min Gjæld, at

maal, som Man i Betragtning af de uoplyste Ti-
der, kan tilgive Herodes, Socrates og de Helliges
Eskildenters, men Angen nævnelde. Jeg synes
rigtig at knap en Fiende, end saa en Ven kunde
her opdage mindste Spor til Ringegange for den
sandsfærdige Fortælling, eller Grund til den for-
modning, at jeg kanse ansaa de gamle Annælmæ-
nger og høitruvnde Ord for Sandhedens uadskil-
lige Følgesvende. Men, for at mine Ord vare til-
gæstaa tvivlsomme som de ere tydelige, da kunde jo
ikke de, men ene min Fortælling selv vare et ophel-
digt Beviis for, hvorvidt jeg ringegættede Sandfæ-
dighed eller ikke, thi har jeg fortalt sandtru, hvad
vilde det da sige om jeg rettedes havde forskrevet
mig; og er min Fortælling løgnagtig, hvad kunde
det da hjælpe om jeg nok saa smukt havde lovet
Sandfærdighed.

Men, kiære Nolsch! hvad kunde da forklæ-
tte dig saa saare, at du glemte at lase eer, ja at
du glemte at du i mere end 4 Aar har kendt
mig som et, paa menneskelig Viis sandsfærdigt Men-
neske, eller kiender du mig for en Kongens Ven?
det maatte rigtig nok, som et vidste mere om mig,
end at du var min Ven, let falde paa. Jeg veed
hvad der har forbitret dig saa saare, og det smær-
ter mig mere end helt Vesten, men saalænge du
liver, vil jeg ogsaa tie, og det vilde bedrøve mig,
om du nøder mig til for alle disse fremmede, til-
dels ukjendte Ansættede at sige dig, hvad min Døds
Drøbe er i dine Dine.

Nolsch! lad ikke det Nærværende bygges over
det Fordigangne og vend ikke det Tilkomende
bygges op. Vi sødes, vi sødes, vi sødes, da spør-
ges ei, om vi sande Haandklap og blæste glim-
rende Vobler, men om vi tænke og talte og van-
drede som for den alvidende Guds Næsen. Han
er Heren, vi ere Tro, kun levende naar Hans
Haand opsløder os. Han er Hellig, vi ere Sønders,
og Hans Dæmberighed det eneste Næse som kan
holde i den store Storm; give Gud i at disse Sand-
heder naar han og dybt og kæftigt vandrede i Hjer-
tet, at vi stirre paa dem med stæbt Blik da siger
der ikke fort, om det lod, som vi adskiltes vidt fra
hverandre, naar fulle Hjertene længes og ledes
og mødes, men i al Fald forenes, naar Verden og

dens Bestæring forgaar, naar sin Tro, Haab og
Kærlighed blive ved det er første, og gid det
voode sidste Gang jeg greb Penen for at skrive
dig saaledes til, men jeg bider dig, rør ikke ved
min Døds Hjerte! thi da maa det paa min Skrifte-
lade, som jeg var i en Fiende, endog du vist ikke
i Verden skal finde en Ven mere trofast end med
Guds Hjelp

din sadige Ven

N. F. S. Grundtvig.

Jagttagelse over Venus og dens Drabant.

Afskrevet paa Gunderslevholm i Sjæl-
land ved Hjælp af et tre Fods Speil-
Teleskop, ved reen og kystri Him-
mel, den 6te Junii 1761.

Blandt dem, som interessere sig for det astron-
omiske Studium, er det udfem bekjendt, hvor uheld-
dige de fleste Astronomer vare ved deres Obser-
vationer over Venus's Gjennemgang igjennem Solen
d. 6 Junii 1761, da den skulde Lyse næsten al-
vegne tilintetgjorde deres Bestræbelser. Men i
det vi savne de forerige Erfaringer, som under
heldigere Omstændigheder vilde bleven Kræften
af saa mange udmærkede Lærdes forenede Bestre-
belse, vil det vel ikke vare Astronomiens Ulykke
uvelkommen at underrettes om en Observation, som
demselv Dag blev anstillet ved reen og kystri Him-
mel. Til de forerige Astronomer overlades det at
bedømme de Resultater, jeg har troet at kunne af-
lede af min Jagttagelse, eller at udtale sig. For
Observationens Rigtighed indseer jeg.

Naar engang min Erfaring af Efterverdenens
Kæftes, som jeg haaber, da vilde jeg, at man
skulde kunne sige: "denne Observation har en dansk
Mand først gjort"; og denne Tante har bevoget
mig til, inden jeg betaler Naturen min Gjæld, at

